

ИСТОРИЧЕСКИ ДАННИ

Катедрата по „Акушерство, репродукция и репродуктивни нарушения“ на ВМФ при Тракийски университет е първоприемник на създадената през 1946 год. катедра по “Акушерство, гинекология и андрология”, включена в актуализираната структура на Ветеринарномедицинския факултет.

През годините в катедрата са работили:

📖 Проф. д-р Петър Минчев, първи ръководител на катедрата в периода 1947-1961 год., издал редица учебници и монографии в областта на акушерството, гинекологията и изкуственото осеменяване.

📖 Проф. д-р Атанас Прокопанов – ръководител на катедрата 1961-1973 год., работил по важни въпроси, свързани с разпространението и диагностиката на трихомонозата по говедата, безплодието по селскостопанските животни, възпаленията на матката и разпространението на маститите по кравите при въвеждане на машинното доене.

📖 Проф. д-р Марин Хубенов – ръководител на катедрата 1974-1977 год., провеждал изследвания свързани с мотилитета на матката при крави в еструс.

📖 Проф. д-р Иван Пранджев – ръководител на катедрата 1977-1987 год., извършвал проучвания в областта на трудните раждания при говедата и разработване на нови оперативни методи за разраждане на животните.

📖 Проф. д-р Георги Елезов – ръководител на катедрата 1988-1992 год., чрез своите изследвания допринесъл за изясняване причините за нарушена спермопродукция при бици, както и разработване на нов метод за изкуствено осеменяване на пуйки.

📖 Проф. д-р Светослав Цолов – ръководител на катедрата 1992-2000 год., извършвал клинично-експериментални проучвания относно разпространението, етиологията, медикаментозната терапия и профилактиката на кравите от мастит.

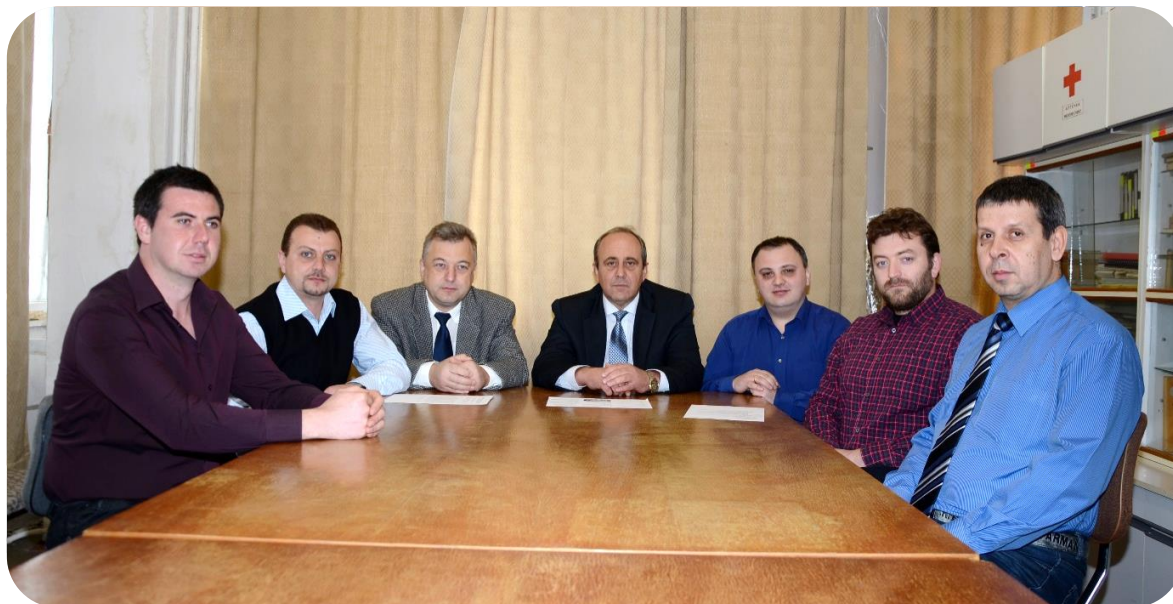
📖 Проф. д-р Митьо Димитров – ръководител на катедрата 2000-2010 год., работил по въпросите, касаещи контрола и управлението на следродилния период при млечните крави.

В катедрата за различни периоди от време са работили – Академик Кирил Братанов, проф. д-р Георги Радев, ст. н. с. I ст. д-р Гълъбин Гълъбинов, ст. н. с. д-р Руско Мечев, доц. д-р Тодор Маринков, д-р Лазар Иванов, д-р Косьо Косев, проф. д-р Първан Първанов, д-р Йордан Петков, д-р Делчо Кочанков, д-р Иван Иванов, д-р Филип Димитров, д-р Евгени Георгиев. Всички те са допринесли за обучението на висококвалифицирани ветеринарно-медицински специалисти и натрупване на знания в областта на акушерството, гинекологията, андрологията, изкуственото осеменяване и болестите на млечната жлеза при животните. В продължение на много години основните преподавани дисциплини в катедрата са били “Акушерство, гинекология и андрология”, “Изкуствено осеменяване на животните” и “Подвижна клиника”.

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ

В катедрата по „Акушерство, репродукция и репродуктивни нарушения” на основен трудов договор работят трима хабилитирани и четирима нехабилитирани преподаватели (от дясно на ляво): доц. д-р Станимир Йотов (ръководител на катедрата), гл. ас. д-р Анатоли Атанасов, гл. ас. д-р Иван Фасулков, проф. д-р Наско Василев, доц. д-р Пламен Георгиев, гл. ас. д-р Антон Антонов и ас. д-р Манол Карагаев.

УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

Основната дейност на катедрата по „Акушерство, репродукция и репродуктивни нарушения“ е обучение на студенти по специалността ветеринарна медицина. След актуализиране на учебния план, в катедрата се извършва обучение по следните задължителни учебни дисциплини: „Репродукция на животните“, „Акушерство“, „Незаразни болести на продуктивните животни – акушерство, репродукция и репродуктивни нарушения“, „Болести на гребните животни - акушерство, репродукция и репродуктивни нарушения“, „Болести на еднокопитните животни - акушерство, репродукция и репродуктивни нарушения“ и „Подвижна клиника“. Свободно избираемите дисциплини преподавани в катедрата са „Болести на новородените животни“ и „Помощни репродуктивни технологии при продуктивните животни“. Катедрата участва с определен хорариум в дисциплините „Радиология“, „Дерматология“ и „Стагна диагностика“.

Лекциите със студентите се провеждат в лекционните зали на Ветеринарномедицински факултет (ВМФ), а практическите занятия в залите по акушерство, гинекология и репродукция на Университетски клинично-диагностичен комплекс (УКДК), Учебно-опитно стопанство към Тракийски университет и животновъдни ферми, сключили договор с ВМФ.

От 2017 год. е създадено „Отделение по репродукция и контрол на репродуктивното здраве на животните (ОРКРЗЖ)“, където се провеждат занятия със студенти и научно-експериментална работа на преподаватели, докторанти и студенти. В него са обособени демонстрационна и семинарна зала, зала за практическо обучение на студенти, манипулационна, лаборатория и сервизни помещения. Съвременното оборудване позволява извършването на анализ на семенна течност, криоконсервация, изкуствено осеменяване на продуктивни, еднокопитни и животни за компания, ултразвукови изследвания на половите органи, млечната жлеза и др.

През последните няколко години се развива активно извън аудиторно обучение на студенти с повишен интерес към физиологията и патологията на репродукцията при животните и научно-изследователската работа.

В катедрата се обучават и редовни докторанти по докторска програма „Акушерство и гинекология на животните и болести на новородени животни“. Катедрата разполага с материална база, необходима за обучението на ветеринарни специалисти и животновъдни в дългосрочни и краткосрочни специализации и курсове за следдипломна квалификация.

През годините членовете на катедрения колектив са издали редица учебници, ръководства, учебни помагала и монографии:

- 📖 Болести на половите органи при кучето и котката (Кочанков, Д., Н. Василев, П. Първанов), „Ариа”, 1998.
- 📖 Болести на котката (Николов, Й., И. Борисов, Д. Георгиева, ... Н. Василев), 1999.
- 📖 Практическо ръководство по ветеринарно акушерство, гинекология и изкуствено осеменяване (Цолов, С., М. Димитров, Н. Василев, П. Георгиев, И. Иванов, Ст. Йотов), 2000.
- 📖 Тестове по ветеринарно акушерство, андрология и изкуствено осеменяване на животните (Димитров, М., Н. Василев, П. Георгиев, И. Иванов, С. Йотов), Макрос – 2001, 2000.
- 📖 Ветеринарно акушерство и гинекология (Димитров, М., Г. Елезов, И. Пранджев, С. Цолов), 2003.
- 📖 Албум – ехографски изследвания на половите органи при женските животни (Димитров, М., Н. Василев, П. Георгиев, И. Иванов, С. Йотов, Ф. Димитров), Con-Car-Universe, 2004.
- 📖 Практическо ръководство по ветеринарно акушерство, гинекология, андрология и изкуствено осеменяване (Димитров, М., Н. Василев, П. Георгиев, С. Йотов), 2004.
- 📖 Ветеринарномедицинска дерматология на дребните животни (Николов, Й., Д. Георгиева, П. Петков, И. Борисов, Д. Стойков, Н. Василев, Р. Мутафчиева, Г. Михайлов), ИК „Еньовче”, 2007.
- 📖 Андрология и изкуствено осеменяване на животните (Димитров, М.), 2008.
- 📖 Практическо ръководство по ветеринарно акушерство, гинекология андрология и изкуствено осеменяване (Димитров, М., Н. Василев, П. Георгиев, С. Йотов, Ф. Димитров). ИК „Еньовче“, 2007.
- 📖 Ръководство за добри практики в млечните говедовъдни ферми (Тодоров, Н., Ю. Митев, Н. Василев ... В. Димова), СД „Контраст”, 2009.
- 📖 Внимание мастити. Ръководство за добри ветеринарномедицински практики. (Василев, Н., Ю. Митев, Л. Тимс). СД „Контраст”, 2009.
- 📖 Приложение на двуизмерната (В-mode) ехография в репродукцията на овцете (Йотов, С.), „Кота дизайн”, 2011.
- 📖 Незаразни болести по продуктивните животни (Николов, Й., И. Борисов, Н. Василев), „Кота”, 2012.

- 📖 Бременност и раждане при животните (Василев, Н.), СД „Контраст“, 2013.
- 📖 Практическо ръководство по ветеринарно акушерство, репродукция и болести на млечната жлеза (Василев, Н., П. Георгиев, С. Йотов, А. Антонов, А. Атанасов, И. Фасулков), „Кота“, 2015.

НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Основни научни направления в катедрата са репродукция на едри, гребни преживни и еднокопитни животни; системи за оптимизиране на репродуктивния процес при млечни крави и биволици; терапия и превенция на болестите на млечната жлеза при животните; контрацепция и профилактика на гинекопатиите при кучета и котката.

Наличието на модерна апаратура дава възможност да се извършват научни изследвания с теоретичен и приложен характер и популяризиране на резултатите на национално и международно ниво. В научно-изследователските лаборатории е осигурена съвременна апаратура - апарати за ултразвуково изследване (ехографи), микроскопска видеосистема за анализ на семенна течност и цитологично изследване, система за компютърен анализ на семенна течност, апаратура за ендоскопско изкуствено осеменяване на кучета и др. В лабораториите на катедрата се извършват хормонални изследвания и определяне на специфичните за бременността протеини (PAGs) чрез ELISA метод.

Катедрата се утвърди като водеща у нас в областта на ехографската диагностика на ранна бременност, репродуктивните нарушения и болестите на млечната жлеза при животните. Провеждат се експерименти за замразяване, съхранение и реанимация на семенна течност от кучета и гребни преживни животни. Научно-изследователската работата с докторантите и студентите се осъществява чрез включването им в съвместни колективи по научни проекти. Получените резултати се представят на научни форуми и публикуват в реномирани национални и международни списания.

Защитени дисертации в катедрата по „Акушерство, репродукция и репродуктивни нарушения“:

Образователна и научна степен „Кандидат на ветеринарно-медицинските науки“ или „Доктор“:

- 📖 Проучване на половата дейност и безплодието у биволиците, *проф. Иван Петров Прангжев, 1960.*
- 📖 Проучвания на някои биологични и технологични аспекти при изкуствено осеменяване на пуйки, *проф. Георги Христов Елезов, 1979.*
- 📖 Клинико-експериментални проучвания върху кръвоснабдяването на мекия рогилен път при кравата, *проф. Светослав Цолов Иванов, 1978.*
- 📖 Проучвания и опити за направляване на следродилния период при крави, отглеждани при различни технологии, *проф. Митьо Андреев Димитров, 1982.*
- 📖 Разпространение, лекуване и профилактика на някои половоциклични смущения при крави, отглеждани при промишлени условия, *доц. Тодор Николов Маринков, 1986.*
- 📖 Проучвания върху някои промени в състава на мляко и кръв от овце през различни периоди от лактацията и при възпаление на млечната жлеза, *д-р Митана Кирчева Димитрова, 1990.*
- 📖 Проучвания върху разпространението, етиопатогенезата, терапията и профилактиката на овцете от мастит, *д-р Марияна Желязкова Колева, 1998.*
- 📖 Проучване на репродуктивния процес на овце при хронично въздействие с олово и кадмий, *проф. Наско Йовчев Василев, 2003.*

- 📖 Проучвания относно приложението на прогестероновия рецепторен блокер Аглипрестон при котката, *доц. Пламен Иванчев Георгиев, 2007.*
- 📖 Диагностика на ранната бременност и определяне броя и пола на плодовете при овце, *доц. Станимир Ангелов Йотов, 2008.*
- 📖 Ехографски проучвания на физиологични и патологични състояния на млечната жлеза при козата, *гл. ас. Иван Росенов Фасулков, 2014.*
- 📖 Проучване на стойностите и динамиката на някои вагинални показатели при кучки, *гл. ас. Антон Лазаринов Антонов, 2015.*
- 📖 Репродуктивен отговор на биволици с овариална хипофункция след приложение на хормонална терапия в зависимост от сезона и поредността на раждането, *гл. ас. Анатоли Стефанов Атанасов, 2015.*
- 📖 Диагностика и мониторинг на бременността при местни кози, *ас. Манол Петков Карагаев, 2015.*

Научна степен „Доктор на ветеринарномедицинските науки“:

- 📖 Клинико-експериментални проучвания върху разпространението, етиологията и медикаментозната терапия и профилактика на кравите от мастит, *проф. Светослав Цолов Иванов, 1989.*
- 📖 Клинико-експериментални проучвания върху възстановяването и контрола на следродилния период при крави, *проф. Митьо Андреев Димитров, 2003.*

Колективът на катедрата винаги е работил по изпълнението на научни проекти в областта на репродукцията при крави, биволици, овце, кози, еднокопитни животни и домашни любимци:

- 📖 Проучване хроничното въздействие на оловни и кадмиеви съединения върху протичането на репродуктивния процес при овце, МУ-ЕЗ-10-95.
- 📖 Изпитване на препарата Alizine като средство за предизвикване на аборт при котки, 2001.
- 📖 Проучвания относно приложението на прогестероновия антагонист аглепристон (Alizine) като средство за предизвикване на аборт при котки през средната гестационна фаза, 2002.

- 📖 Проучване на ранната ембрионална смъртност при млечни крави, 2004.
- 📖 Прекъсване на късна бременност при котки чрез прилагане на прогестероновия антагонист Агленристон, 2004.
- 📖 Диагностика на ранната бременност при овце. Сравнителни проучвания между трансректална и трансабдоминална ехография, 2004.
- 📖 Прекъсване на ранна бременност при котки чрез прилагане на прогестероновия антагонист Агленристон, 2005.
- 📖 Информационна система за разпространението, етиологията терапията на маститите при крави, 2005.
- 📖 Определяне на броя и пола на плодовете при овце, 2007.
- 📖 Управление на репродуктивния процес при еднокопитните животни (*Equus asinus*), 2008.
- 📖 Оборудване на Лабораторно-диагностичен център при ВМФ с апаратура за хормонални изследвания и система за хемокоагулация, 2009.
- 📖 Създаване на Консултантска служба в направление млечно животновъдство, 2009-2011 г., финансиран от фондация „Америка за България“.
- 📖 Ултразвуково изследване на млечната жлеза при козата, 2009.
- 📖 Приложение на имплант съдържащ Gn-RH агонист при женски и мъжки котки. Участие в договор за съвместна научно-изследователска дейност между катедра „Акушерство, репродукция и репродуктивни нарушения“ и „Клиника по акушерство и гинекология“ (Klinik für Geburtshilfe, Gynäkologie und Andrologie der Groß- und Kleintiere mit Tierärztlicher Ambulanz (Prof. Axel Wehrend) при ВМФ на Юстус Либих университет, гр. Гийсен, Германия, 2010.
- 📖 Динамика на някои вагинални параметри при кучки след генитални и екстрагенитални въздействия, 2011.
- 📖 Ехографска диагностика на възпалителни процеси на млечната жлеза при козата, 2011.
- 📖 Ехографски проучвания върху степента на увреждане на млечната жлеза при експериментално възпроизведен клиничен мастит при кози, 2012.

- 📖 Проучвания върху овариалната активност след раждане и опити за възстановяване на половоцикличната дейност при биволици с неактивни яйчници, 2012.
- 📖 Сравнителни проучвания на различни методи за ранна диагностика на бременността при местни породи кози, 2013.
- 📖 Сравнителни проучвания на някои съвременни методи за ултразвуково изследване (2-D, 3-D, color Doppler, power Doppler) на млечната жлеза при крави и кози през лактационния период, 2015.
- 📖 Оптимизиране на репродуктивния процес при биволици чрез хормонални интервенции в ранния следродилен период, 2015.
- 📖 Приложение на цветен Доплер и триизмерна (3D) ултрасонография за проучване на ембрио-феталното развитие при кози, 2016.
- 📖 Трансвагинална ултразвукова диагностика на ранна бременност и определяне броя на плодовете при кози, 2017.

Катедрата поддържа добри са взаимоотношенията с Факултета по Ветеринарна медицина в гр. Гийсен, Германия. В него на дългосрочна специализация са били доц. Пламен Георгиев и гл. ас. Анатоли Атанасов. На двуседмично обучение в Университет по Ветеринарна медицина и фармацевтични науки, гр. Бърно, Чехия с цел запознаване и усвояване на методика за получаване на ооцити и ин витро оплождане са били проф. Наско Василев и гл. ас. Анатоли Атанасов. Петмесечно обучение по програма на Министерство на земеделието на САЩ за обмен на преподаватели Faculty Exchange Program е проведено от доц. Станмир Йотов. Целта на престоя в Texas A&M University е усвояване на съвременни методи за обучение на студенти и придобиване на знания и умения в областта на репродукцията и асистираните репродуктивни технологии при продуктивните животни. Двуседмично обучение в Държавен университет, Айова, САЩ на тема функциониране на консултантската служба в млечното говедовъдство по проект финансиран от фондация „Америка за България“ е преминал проф. Наско Василев.

Катедрата по „Акушерство, репродукция и репродуктивни нарушения“ развива съвместни инициативи с Институт по биология и имунология на размножаването „Акад. Кирил Братанов“, БАН, гр. София, Земеделските институти в гр. Стара Загора и гр. Шумен към Селскостопанска академия и др. Израз на ползотворното сътрудничество е изготвянето и публикуването

на научни статии в реномирани международни списания и участие на колективите в престижни научни форуми в страната и чужбина.

Преподаватели от катедрата са членове на редакционните и рецензионните колегии на международни списания - Asian Pacific Journal of Reproduction, Asian Journal of Animal Research, Animal Science (BG), (доц. С. Йотов), Trakia Journal of Sciences и Bulgarian Journal of Veterinary Medicine (проф. Н. Василев).

Преподавателите от катедрата са били рецензенти на повече от 90 научни статии, научни проекти и отчети на научни проекти през последните пет години. Правени са рецензии на научни статии в списания като Trakia Journal of Sciences, Bulgarian Journal of Veterinary Medicine, Agricultural Science

and Technology, Animal Science, Reproduction in Domestic Animals, Placenta, Tierärztliche praxis, Animal Reproduction Science, Iranian Journal of Applied Animal Science, African Journal of Biotechnology, Theriogenology Insight, Journal of Animal and Veterinary Advance Research, u гр.

КЛИНИКО-ДИАГНОСТИЧНА ДЕЙНОСТ

Клиничната дейност на преподавателите от катедрата се осъществява основно в Университетски клинично-диагностичен комплекс - клиниките за дребни, продуктивни и еднокопитни животни и ОРКРЗЖ. Тя е пряко свързана с провеждането на практически занятия със студенти, редовни докторанти и специализанти. Друга форма на упражняване на клинично-диагностична дейност е провеждането на изнесени занятия, подвижни клиники и извънаудиторната заетост със студенти, както и работа на терен с докторанти, специализанти и курсисти под ръководството на преподавател. Освен това катедрата развива експертна, диагностична и лечебна дейност на пациенти постъпили в УКДК през почивни и празнични дни. Редица преподавателите са ментори на студенти, участващи в програмата „Студентски стажове и практики“.

КОНСУЛТАТИВНА, ЕКСПЕРТНА И ОБЩЕСТВЕНА ДЕЙНОСТ

Традиционно добри са връзките на преподавателите с практикуващите ветеринарни лекари, съсловните организации и други институции, имащи отношение към ветеринарната медицина. Членове на катедрения колектив участват в работни срещи, семинари, симпозиуми и други мероприятия като експерти. Оказва се консултативна и непосредствена методична помощ при възникнали проблеми с репродукцията и изготвяне на стратегии за борба с безплодието и заболяванията на млечната жлеза. Често преподаватели от катедрата са предпочитани гост-лектори на мероприятия, организирани от бизнеса в сферата на ветеринарната медицина.

АДМИНИСТРАТИВНА ДЕЙНОСТ И ЧЛЕНСТВО В АКАДЕМИЧНИ, НАУЧНИ И ПРОФЕСИОНАЛНИ ОРГАНИЗАЦИИ

Проф. д-р Наско Василев:

- ❖ Ръководител на „Клиника за продуктивни животни“ – 2006-2007 год.;
- ❖ Заместник Декан по клиничната дейност, учебни стажове и практики – 2007-2011 год.;
- ❖ Ръководител катедра – 2010-2015 год.;
- ❖ Заместник Ректор по административна, стопанска и информационна дейност – от 2015 год.;
- ❖ Член на Академичния съвет на Тракийски университет и Факултетния съвет на Ветеринарномедицински факултет;
- ❖ Член на създадената към Тракийски университет „Консултантска служба в направление млечно животновъдство”.

Доц. г-р Пламен Георгиев:

- ❖ Ръководител на „Клиника за продуктивни животни“ – 2007-2011 год.;
- ❖ Заместник Декан по научно-изследователската дейност от 2012 год. и сега;
- ❖ Член на Факултетния съвет на Ветеринарномедицински факултет;
- ❖ Член на Съюза на учените в България, клон Стара Загора.

Доц. г-р Станимир Йотов:

- ❖ Ръководител катедра – от 2016 год.;
- ❖ Член на Факултетния съвет на Ветеринарномедицински факултет;
- ❖ Член на Съюза на учените в България, клон Стара Загора;
- ❖ Член на Европейската Асоциация по репродукция на домашните животни (ESDAR - представител за България).

Гл. ас. г-р Антон Антонов:

- ❖ Член на Академичния съвет на Тракийски университет.

Гл. ас. г-р Анатоли Атанасов:

- ❖ Ръководител на „Клиника за продуктивни животни“ – от 2016 год.;
- ❖ Член на Факултетния съвет на Ветеринарномедицински факултет.

Гл. ас. г-р Иван Фасулков:

- ❖ Член на Съюза на учените в България, клон Стара Загора;
- ❖ Член на Европейската Асоциация по репродукция на домашните животни (ESDAR).